

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པའགན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་པའགན་སྐལ་བཟང་གླུ་དབང་གི་རོལ་
མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བདུན་པའི་སྤྱི་དོན་བཞུགས་སོ།

@01# །གཉིས་པ་བརྟན་པའི་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བའགན་པ་ལ། འབྲེལ་བཟོད་པས་མཆོམས་སྒྲུབ་བ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བའགན་པ། སྐབས་བསྐྱུ་བ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི།

ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། མཐར་གྲིས་པ། སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཆུབ། །ཅིས་འཆད་ན། མཐར་གྲིས་སྒྲོར་གྱི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བའགན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་

པའི་མཐར་གྲིས་སྒྲོར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྲིས་དེ་ལྟར་བའགན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།
མཐར་གྲིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་

པ་རྣམ་པར་སྒོམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྒོམ་པས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། འོ་ན་སྐད་ཅིག་

སྒྱུར་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་ལ་དུ་ཡོད་ཅིན། དེ་ལ་ཡང་བཞིར་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་གྱིས་ཏེ་ལྷོག་པས་བྱེ་བ་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་གྱིས་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པས།
ཞེས་གསུངས། འོ་ན་བཞི་པོ་དེ་

གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་
པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་དང་། རྣམ་པར་

@02A ༄༄༅། །སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བཅུ་གསུམ་
པའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་

སྒྱུད་པའི་ཆེ་ཕྱིན་དུག་མི་དམིགས་པར་བསྐྱོམས་པར་གསུངས་པ་ལས་འབྲོས་ནས། དེ་སྐད་ཅིས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་
གསོལ་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་

བྱང་ཆེན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྒྱུད་པའི་ཆེ་ཇི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་པར་ཕྱིན་དུག་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལགས། ཞེས་པ་ནས། ཇི་ལྟར་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པ་ལགས། ཞེས་པའི་བར་

གྱིས་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་སྒྱུར་བསྟན་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སྒྱིན་པ་གང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་
བ་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆོན་མ་མེད་པ་ལ་མཆོན་མ་དང་བུལ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་པར་ཕྱིན་དུག་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དང་པོ་དེ་བསྟན་
ནས། གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་

སྒྱུར། དོན་ལའད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་སྒྱུར་བཞིན་ནང་ནས་དང་པོར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་སྒྲོན་ས་
རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་

@02B པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་རྒྱུ་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་འཆད་དོ། །ཞེས་མཚམས་སྒྱུར་བ་ལ། དང་པོ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་

པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་རྒྱུ་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་མཚོན་པའི་དཔེ་ལའད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཅུ་བ། འབྲེལ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དཔྱི་
དོན་འཆད་པའི་སྒྲོན་ས་རྣམ་

པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་དེ་སྟོན་པ་ལ། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་གྱང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། ལྷགས་ལས། ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད། །

དངོས་གཅིག་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །དངོས་ཀུན་དངོས་པོ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད། །གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་པ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀུན་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོ་མཐོང་། །ཞེས་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མང་པོས་

གཅིག་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གྱི། འོན་ཀྱང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱ་བའི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དངོས་པོ་སོ་སོར་ངེས་པར་འཛིན་པའི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་བའི་ངོ་ཐོས་སྤྱིན་པ་ལ་

སོགས་པ་ནས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བསྐྱད་ཅུང་ཤིང་བར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ཐུབ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་ནི་རྒྱད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་
ཆུབ་པ་ལོ། ཞེས་བྱ་བར་

@03A ༄། ་ཤེས་པར་བྱའོ། ་ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྒྱུར་བ། ཙ་བ། འབྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཇི་སྒྱུར་ན་ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་པ་ན་དེ་དང་
ཇིགས་མཐུན་པའི་ཟག་མེད་

ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཞེན། དེ་ལྟར་དུ་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དཔེས་སྟོན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཡང་ཇི་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་ན་ཟག་པ་མེད་པ་
ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ཡིན་

ཞེན། འཇིག་རྟེན་པའི་དཔེས། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་དཔེ་དངོས་སྟོན་པ་ལ། ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བྱས་ཟོ་རྒྱན་རྒྱུད། །ཅེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད་པ་ལ།
དཔེར་ན་སྐྱེས་བྱས་རྟོག་ཐབས་

གཅིག་གིས་བསྐྱོད་ན་བཟོ་བོ་མཁས་པས་སྟོན་བཟོ་ལེགས་པར་བྱས་པའི་མཐུས་ཟོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུས་གཅིག་ཏུ་འགྲུལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་འཕེན་པ་དང་།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐུས་

སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོན་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་ན་རིགས་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་རྒྱལ་དང་།
བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲུལ་རྒྱལ་གཉིས་

ལས། དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོན་པའི་ཆོ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་གནས་ནས་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་པ་
ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་

@03B བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོན་པའི་ཆོ་ཡང་དག་པའམ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་གང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་པ་མེད་དོ། །གཟུགས་ཡང་དག་
པའམ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དོ། །ཞེས་པ་ནས། སངས་

རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་གྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར། ཙ་བ། འབྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱད་ཅིག་
སྟོར་དང་པོ་བསྟན་ནས་གཉིས་པ་ནམ་པར་སྦྱིན་པའི་ཆོས་ཉིད་གྱི་གནས་སྐབས་

གྱི་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་ཐམས་སྐྱད་ཅིག་ཅད་མ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་སྒོ་ནས་ཉོགས་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྟོར་བ་འཆད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ།
དེ་ལྟར་དང་པོ་བསྟན་ནས་གཉིས་པ་ནམ་པར་སྦྱིན་པའི་ཆོས་ཉིད་གྱི་

གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔྱི་
དོན་འཆད་པ་ལ། གང་ཆོ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། གང་གི་ཆོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གཉིན་པོ་བསྒོམས་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ན་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་
རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ངི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་

བས་སྟོན་གའི་རྒྱ་བའི་འོད་བཞིན་ཏུ་དཀར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེས་པ་དཔྱི་ཆོ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་

པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་
དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་

@04A ༄། །འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབྱེར་མ་མཆིས་ཤིང་མཚན་མ་མ་མཆིས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ལགས་ན་ཇི་ལྟར་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་

ཕྱིན་པ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། བཟོད་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་
དུ་ཕྱིན་པ་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་

སྤུལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་ལ་གནས་ཤིང་སྤྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་ངོ། །ཚུལ་བྱིམས་སྤྱང་ངོ། །བཟོད་པ་སྒྲོམ་
མོ། །བཙོན་འགྲུས་རྩོམ་མོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་མོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོམ་མོ། །ཞེས་པ་

ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱབས་ལྟན་ལྟ་བུ་དང་། མིག་ཡོར་ལྟ་བུ་དང་། མིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་མ་ལྟ་བུ་དང་། སྤུལ་པ་ལྟ་བུར་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ།
རྩ་བ། འགྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་སྟོར་གཉིས་པ་

བསྟན་ནས་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་སྟོན་ལཱ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་
པའི་སྒྲོར་བ་འཆད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་གཉིས་པ་བསྟན་ནས་

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་མདོ་དཔྱད་དོན་
འཆད་པའི་སྒྲོན་སྟོན་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་སྟོན་པ་ལ། སྤྱིན་

པ་ལ་སོགས་སྒྲོད་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲོན་སྟོན་འཆད་པ་ལ། སྒྲོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་གོམས་པས་ཆོགས་གཉིས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བར་
བྱས་ནས་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པ་

@04B མི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ། །སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པར་སྤྱིན་བྱུག་བསྐྱབ་པས་གནས་ཏེ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན། སྐད་ཅིག་
མ་གཅིག་ཁོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མཚན་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་

པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ངོ་བོའི་ཆོས་རྣམས་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པས་ན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ།
མདོ་དང་། བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་

རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ་ཇི་ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
ཡོངས་སུ་བཅའ་བ་ལགས། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ།

རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ་མི་ལམ་མི་མཐོང་། མི་ལམ་མཐོང་བ་ཡང་མི་མཐོང་། ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་མཚན་མ་མེད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ། ཅུ་བ།

འབྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་སྟོར་གསུམ་པ་བསྟན་ནས་བཞི་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ས་
རྟོགས་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོར་འཆད་

དོ། །ཞེས་མཚམས་སྒྲུང་བ་ལ། དེ་ལྟར་གསུམ་པ་བསྟན་ནས་བཞི་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་མ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ།
ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པར། ཟླ་ལམ་

དང་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད། །ཅེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ཡུན་རིང་མེ་ཞིག་ནས་བར་ཆད་མེད་པར་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་སྒྲོང་བ་ལ་གོམས་པ་ངང་དུ་
གྱུར་པས་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་བག་ཆགས་དུང་ཕྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

@05A ༄། །གང་གི་ཆོ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཚུལ་དུ་ཟླ་ལམ་ལ་གཟུང་བ་དང་ཟླ་ལམ་མཐོང་བ་ལ་འཛིན་པར་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་

ཁོ་ནས་རྟོགས་པས་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། སྐད་ཅིག་སྒྲུང་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དུ་མར་ཡོད་དེ། བྱོད་ལ་རྣམ་
པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུང་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་

སྒྱུར་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་དང་། གཉིས་སྤྱི་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་རྣམས་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་རྣམས་
བྱ་ཚྭ་གས་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅུས་པའི་སེམས་དཔའི་

རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་རྣམས་བྱ་ཚྭ་གས་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅུས་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་གྱི་མཚན་

ཉིད། སྒྱུར་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་སྒྱུར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཉིས་སྤྱི་མེད་པའི་

སྐད་ཅིག་སྒྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དེ་འབྲའི་མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། མ་ཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་
ཐུག་དེ། སྐད་ཅིག་སྒྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་

པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུང་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུང་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུང་དང་། གཉིས་སྤྱུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུང་དང་བཞི་ཡོད། བྱེད་གས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་བྱང་
མཐའ་གཅིག་ལ་ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཅིག་མངོན་དུ་

@05B བྱས་པ་ན་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲོན་ས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རིགས་སྤྱུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
མཐར་ཐུག་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། བྱེད་གས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་བྱང་མཐའ་

གཅིག་ལ་ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཆོས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲོན་ས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་
བྱེད་པའི་རིགས་སྤྱུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་

ཐུག་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རིགས་སྤྱུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
མཐར་ཐུག་དེ། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་

གྲིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྲིས་ཟིན་པའི་སྟོན་ས་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་དངོས་གཉིན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། བཞི་པའི་མཚན་
ཉིད། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་

སྐད་ཅིག་སྟོར་ཡིན་ཏེ། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དམིགས་པར་བྱ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་སྟེ། རེ་རེའི་ངོ་བོ་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་སྒྲིན་སོགས་ནས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་
ཅུའི་བར་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་རྣམས་བྱུང་གས་གྱི་སྐད་

ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གྲིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱུང་གས་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་ཐུང་མཐའ་གཅིག་ལ་ཟག་
མེད་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་དེ་དང་རིགས་

མཐུན་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོན་བྱུང་གས་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་གྲིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅས་སྟོན་
ལམ་བཟུང་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་དོན་གྲུབ་ཅིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་དབྱིངས་སུ་

@06A ཨྲ། །ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲོན་བཟོ་བོ་མཁའ་ས་པས་ཟོ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བཅོས་པ་དེ་སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བས་དོག་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པ་ན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་
དུ་འཁོར་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་

ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྐྱད་ཅིག་སྒྲོར་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྩོགས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོན་ལ་རང་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུར་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་རྟོགས་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།

མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐྱད་ཅིག་སྒྲོར་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྩོགས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཀྱན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་

སྐྱད་ཅིག་སྒྲོར་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྒྱས་གཞན་གྱིས་སྒྲོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་
མ་ཡིན་པ་དང་ཡིན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཆོག་གསལ་ལ་ལས། རྣམ་

པར་སྒྲིན་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ས་དང་པོ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་ཅིང་ལྷན་གྱིས་བྱལ་པར་ནམ་པར་
སྒྲིན་པ་འོ། །ནམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་མཐོང་ལས་མ་སྒྲིས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་

གཟུང་འཇོན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཇི་སྟེད་པ་འོ། །ཟག་མེད་ནི་དེ་དག་ཟག་མེད་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པས་བྱང་རྒྱལ་མི་ཤེས་ཀྱང་། །དེ་ཉིད་དེ་ལ་
རབ་ཏུ་གནས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་འཆད། རྟོགས་དཀར། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་

གྱིས་མངོན་པར་འདྲ་མ་བྱས་པ་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཚང་རྒྱ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུར་པ་ནི་ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་དོན་དུ་བཤད། མཁས་པ་སྔ་མ་
ནམས་ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་འབད་རྩོལ་ལ་གྲོས་པས་ནམ་

@06B པར་མ་སྒྲིན་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ནི་དེ་ལ་མི་གྲོས་པར་འབྱུང་བས་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་འོ། །ཞེས་འཆད། རེ་ཞིག་ལྷགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་བྱེད་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་
དབྱེར་མེད་པས་ས་དང་པོ་བཞག་དགོས་ལ། ཆོས་ཅན་ལ་བྱེད་ན་ནམ་པར་

མ་སྒྲིན་པ་ལ་ཟག་མེད་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསེར་ཕྱང་ལས་བཤད། ལྷགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དང་པོའི་ཟག་མེད་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་དོན་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
སྒྲ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ།

མདོ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་མཚན་དཔེ་དང་སྟོབས་དང་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་འཆད་པས། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལ་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱད་ཅིག་སྒྲོར་འདི་བཞི་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡིན་
པས། ཡུལ་ཅན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིན་མིན་མི་རུང་བས་ཡུལ་ལ་བྱ་

ཞིང་། དེ་ཡང་གཅིག་གི་ཡུལ་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཡིན་པས་མདོ་བསྟན་བཅས་ནས་བསྟན་ཆོད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། དང་པོའི་ཡུལ་ནི་
རང་གི་རྒྱད་ལ་རྣམ་པ་མཐར་ཐུག་པ་མ་སྒྲིན་པ་དང་ཕྱི་མའི་

ཡུལ་ནི་རང་གི་རྒྱད་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་ཕྱང་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ །རྒྱན་མཐའི་སྒྲོར་
བའི་ལམ་དེ་རྒྱད་ཅིག་སྒྲོར་མིན་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ།

མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། སྤིང་པོའི་རྒྱན་ལས། དེ་ཡང་རྒྱན་མཐའི་སྒྱོར་བའི་ཆོ་ཡིན་གྱི་རྒྱན་གྱི་མཐའ་
མའི་ཆོ་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུང་ཅུབ་པའོ། །དེ་ལ། ཇི་ལྟར་སྟེས་

བྱས་ཟོ་རྒྱན་རྒྱད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་
པའི་རྣམ་པ་ལྟར་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་

@07A ༄༄༅། །བར་བྱེད་པ་ལེགས་ལེགས་སྐལ་བཟང་གྲུ་དབང་གི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བདུན་པའི་ལེགས་པར་ལྟན་པའོ། །སྒྲུས་པ། བསྟུ་བ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལེན་
ཡི། །མདོ་ཡི་སྟུང་དོན་སྐད་ཅིག་སྒྱོར་བ་ནི།

མཆོན་བྱེད་ཆོས་བཞི་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡི། །རྒྱན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་དོན་རྣམས་ཆེས་གསལ་བར། །ཇི་བཞིན་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་པའི་གནད་དོན་རྣམས། །ལེགས་པར་ལྟན་པའི་རྣམ་པ་ལྟར་
རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་ཡི། །ཞལ་གྱི་བུམ་

བཟང་ལས་འོངས་བདུད་རྩི་རི་རྒྱན། །ཡོངས་འཛིན་དམ་པའི་གསུང་བཞིན་ཡི་གེར་བཀོད། །དགེ་བས་བདག་དང་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་རྣམས། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་རྒྱར་
ཐོབ་ནས། །ས་གསུམ་འགྲོ་བ་འདྲེན་པའི་དཔལ་གྱུར་ཅིག། །ཤེར་

ཕྱིན་སྤྲུལ་དོན་རིན་ཆེན་གསལ་བའི་གཏེར། །མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་གསུམ་རྒྱར་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེ། །ཁྱུ་དབང་རོལ་མཆོ་རྒྱས་བྱེད་སྦྱོར་བཙོན་དགེས། །ཆེད་བྱང་བཤད་སྤྱོད་དགའ་སྟོན་
རྒྱས་གྱུར་ཅིག། །དགེ་ལེགས་འཕེལ། །